(...UNGSDRUCKSACHE)

... II. ч. 28. (184) Неділя 9. лютого 1941. Ціна 30 сот.

...ВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81
АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Schriftleitung: Orzeszkowagasse 7.
Verwaltung: Reichsstrasse 34.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і закордоном:
місячно . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки — 2 зол.
5 чеських корон — 1 зол.

Анґл. кораблі йдуть на дно

БЕРЛІН, 7. II. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Німецький підводний човен затопив 2 ворожі озброєні торговельні кораблі загальної містоти 12.000 т.

Біля східнього побережжя Англії німецький контрторпедовець затопив британський прибережний корабель.

Не зважаючи на погані атмосферичні умовини, летунство переводило збройні стежні дії на морських просторах довкола Англії та мінувало британські пристані.

На Середземному морі німецькі боєві літаки атакували військові обєкти на Мальті.

Вчора ввечері ворог намагався налітати поодинокими літаками на зайняті простори над Каналом Ля Манш. Тільки в одному портовому місті ворожі запальні бомби спричинили менші пожежі. Цивільне населення погасило їх дуже швидко. При тій нагоді німецька протилетунська артилерія зістрілила один военний літак типу Ермстронґ-Уітлей. Другий літак німці примусили осісти та взяли в полон його обсаду.

Завзяті бої в Киренаїці

РИМ, 7. II. — Головне Командування Італійської Армії подає:

На грецькому фронті не було нічого інтересного.

У Киренаїці йде великий бій між італійськими та ворожими військами у заглибині на південь від Бенґасі.

У Східній Африці продовжуються бої в околиці Керен. На південному фронті хоробрі італійські відділи відбили ворожі атаки. Італійські летунські відділи бомбардували артилерійські становища, відділи військ і вантажників. Італійські бомби спричинили пожежі у складах амуніції та погонних матеріялів.

Ворог налітав на Асмару й на кілька інших місцевостей, але ніде не спричинив більших шкід. Італійські ловецькі літаки негайно почали боєві дії та зістрілили біля Асмари один ворожий літак типу Ґловстер. Не вернувся один італійський літак.

Перемога держав оси певна

РИМ, 7. II. — „Корієре делля Сера" пише, що кінець зими — це час вичікування, хоч це вичікування зовсім не є безчинне. Італія активна на всіх европейських і африканських фронтах. В означеному часі війна піде ще більш нагальним темпом, що матиме переломове значіння, та перенесеться мабуть ще в інших напрямах. Та цей момент залежатиме виключно від рішень ґенерального штабу оси.

Прилюдна опінія в Італії та Німеччині зовсім спокійна й сильно рішена на всі зусилля й жертви війни. В цих державах панує не тільки надія на переможне закінчення війни, але є також щодо цього математична певність. Натомісць в Англії можна стрінутися тільки з занепокоєнням і панікою. Вистарчить прочитати промови провідних англійських політиків, щоб виробити собі переконання, як вони в чорних красках оцінюють положення свого краю. Коли італійці очікують на майбутні події з повним довірям, їхній противник веться у тривожному напруженні, бо передчуває над собою меч Дамокля, що його розмірів не можуть собі навіть уявити. Вісь накинула ворогові тривожне очікування — і це власне її перевага.

„Пополо д' Італія" обговорює песимістичні промови англійських політиків, що мають завдання приготовити суспільність до вирішної спроби сил. Англійський уряд побоюється, що англ. суспільність буде безрадна в рішальній годині.

Німецькі вояки і старшини
у Папи

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 7. II. — Папа прийняв у середу поверх 1.000 осіб на збірній авдієнції. Між ними було також понад 100 італійських вояків та біля 20-ох старшин і вояків німецьких збройних сил. Між тими 20-ма німецькими вояками було тільки 4. католиків. Папа довший час говорив по-німецьки з німецькими старшинами і вояками та висловив свою радість, що вони прибули.

Велике враження у Туреччині викликало
заперечення Тасса

ЦАРГОРОД, 7. II. — Ціла турецька преса приносить на головних місцях комунікат совітської аґенції ТАСС-а, що заперечує вістки, поширювані закордоном, головно в Англії, про тайний договір між Туреччиною й СССР, та приїзд до Москви турецької комісії для закупу зброї. Заперечення цих поголосок — це перший випадок проломання мовчанки СССР щодо турецької прилюдної опінії в справі німецької політики на Балкані. З тієї мовчанки намагалися безнастанно в Туреччині витягнути висновки про можливості різниці думок між Німеччиною й СССР.

Заперечення ТАСС-а відібрало всякі основи до надії, що панує в Англії щодо можливости згоди СССР на приступлення Туреччини до війни, або навіть тайної підтримки цього кроку.

——о——

Без орієнтації

Раз на рік, у жовтні, в „місяці книжки й преси", інтелектуальна верхівка українського громадянства прикладає всіх сил, щоб переконати широкі його кола, що друковане слово в нашому житті має величезне значіння; що без нього неможливий поступ, духовий ріст, відчування дійсности, орієнтація в подіях і т. д. Часописи блищать статтями найталановитіших і досвідчених громадян, виголошують відповідні, переконливі реферати, улаштовують вистави друків і академії, буває, що й відбувається обмін думок. Спостерігається навіть деякий підйом волі й підвищена „температура емоцій".

Якби хто в цьому моменті підсунув тому чи іншому громадянинові виповнений грошевий переказ, то може б його рука й сягнула до гаманця. Але наш традиційний „соломяний вогонь" швидко потухає, воля, як слабо загартована пружина, помаленьку відпружується, настрій влягається до первісного рівня буденщини. І шановний наш громадянин, часто-густо виховник народних мас і провідник місцевого життя, надалі залишається без часопису.

І знову доводиться чути:

— Кажуть, що НН, державний муж, виголосив дуже цікаву промову. Не довелося читати. Скажіть, про що він говорив.

Або:

— Чи не маєте такого то числа? Кажуть, була там цікава стаття про те-то...

І найменшого сліду „краски" на високоповажаних обличчях.

Про гірші випадки, коли провідники громадянства, живучи виключно тим, що інші вичитали в часописах, переплутують світові імена й події, або навіть не дбають довідатися, що інші почерпнули з ґазет, — про це вже й не згадую.

Факт фактом, що дуже значний відсоток наших інтеліґентів якимось просто незрозумілим способом обходиться без преси. Мало цього, ще й має свій „твердий" погляд на світові події, читає майбутнє, „як з карт".

— Запевнюю вас, що буде так...

Через те, що „безґазетних політиків" є багато, то й тих, кого можуть переконувати подібні політичні ясновидці, також немало. І не приведи, Господи, попасти в гурток таких політиків та бути змушеним слухати їхні найавторитетніші міркування про події в світі та їхні пророкування „на завтра".

Коли в містах деяка частина інтеліґентів читає пресу й може корегувати подібні міркування й висновки, то безґазетні сільські інтеліґенти — це вже страхіття нашого національного життя. Голодні на інформації селяни раз-у-раз звертаються до них за поясненням тої чи іншої події, щоб перевірити „татарські вісті", що в таких умовах мають дуже сприятливий ґрунт до ширення, і т. д., — скільки ж лиха може накоїти такий „безґазетний політик" у глухому селі, якому не лицює, щоб не показатися себе незнайком, залишати запитання без „компетентних" відповідей.

На жаль, таких священиків, учителів, війтів, писарів, фельчерів і інших інтелігентів у наших селах дуже багато. Знаю священиків, що місяцями не бачать часопису, хоч вони перші повинні б поборювати шкідливі „татарські вісті". Очевидно, знаючи це, Холмська Духовна Консисторія, з наказу архиєп. Іларіона в своїх розпорядженнях духовенству каже: „Доручаємо всім передплачувати й читати українську пресу".

Бо священик у селі, який не має в хаті українського часопису й через те позбавлений можливости орієнтуватися в житті та поборювати неправдиві й шкідливі вістки, просто небажаний, більше — шкідливий.

Те саме треба сказати й про інших сільських інтеліґентів.

Але коли б навіть усі наші міські й сільські інтеліґенти мали в хаті українську пресу, то й цього було б ще замало. Преса, як засіб орієнтації в житті й подіях, потрібна не тільки інтеліґентам, але й широким міщанським та селянським масам.

Часопис сьогодні не люксус і не якесь велике осягнення, — це предмет першої життєвої потреби, без якого неможливо жити нормальним життям, а тим більше — розвиватися, орієнтуватися на своєму щоденному шляху. Це необхідний у кожній хаті годинник. Це барометр життя людства. Це сонце вдень і вогники чи зірки вночі. Це очиці для близькозорих. Це киййки для сліпців. Це дороговкази для подорожніх.

Людська маса без часописів — це отара овець без орієнтації, що або товчеться на місці, або кидається своїм „овечим гоном" то в той, то в інший бік, це порожнеча, яку може виповнювати ворог чим лише захоче.

Цю порожнечу вже й сьогодні різні темні елементи виповнюють шкідливим матеріялом. І народні маси дезорієнтуються.

Тому то час поставити питання руба: **не тільки в кожній інтеліґентській, але й у кожній селянській та міщанській хаті мусить бути своя рідна преса, і на осягнення цієї життєвої мети повинні бути спрямовані всі наші сили.**

В. Островський.

Здорові основи німецької фінансової політики

БЕРЛІН, 7. II. — Державний секретар в німецькому міністерстві фінансів Фріц Райнгардт помістив у „Німецькому Податковому Дневнику" статтю п. н. „Вісім літ націонал-соціялістичної фінансової політики". В ній подав він перегляд дадатних вислідів нац.-соціялістичної фінансової політики. Податкові розпорядки від 1933 р. довели в кількох літах до ліквідації безробіття, оживили цілу німецьку національну господарку, збільшили видатність праці всіх промислових, ремісничих і хліборобських заведень. Вони причинилися до піднесення господарської сили цілого німецького економічного життя, та до оздоровлення і скріплення фінансів Німеччини. Ці висліди творили матеріяльну основу, що вможливила зорганізувати сильну німецьку армію та здійснити чотирилітній плян. Національно-господарські ключі нац.-соціялізму та нац.-соц. основи фінансової політики виявилися безумовно доцільними.

Податкові доходи Німеччини підвищилися з 6.6 міліярдів РМ з 1932 р. до 27 міліярдів РМ в 1940 р. Оборотовий податок зріс з 1.3 міліярда РМ в 1932 р. до 3.8 міліярда РМ в 1940 р., доходовий податок збільшився з 1.3 до 8 міліярдів РМ. Податкові пільги від квітня 1933 р. до березня 1935 р. виносили 1.135 міліонів річно. Обнижено відсотки за податки на 235 міліонів річно.

Фінансові основи війни забезпечені. Фінансування війни відбувається не при допомозі друкарської машинки, тільки через вмобілізування тієї частини німецького суспільного доходу, що його не зуживається на покриття потреб приватної господарки. Деяка частина суспільного доходу йде на покриття потреб приватної господарки, далі на покриття податків, решту відпроваджують на конто ощадности, що згідно з природнім господарським законом, входить до господарського життя. Фінансові державні потреби досі без труднощів покривали довжними титулами держави. Про корисне положення на грошевому й капіталовому ринкові й про здорові, фінансові основи Німеччини свідчить факт, що в 1940 р. можна було обнизити опроцентування довжних титулів держави.

Обіг платничих засобів в Німеччині виносив 1. IX. 1939 р. з 13.3 міліярдів РМ, 15. І. 1941 р. — 15.9 міліярдів РМ. Зріст — 2.6 міліярда РМ на рік — це явище зовсім природне. Причини його можна зясувати так:

1) Прилучення східніх теренів і вnpaвi з цим зріст територій, населення й обігу платничих засобів.

2) Збільшення запотребування оборотових засобів для війська.

3) Побільшення оборотів і доходів, що виявилися в німецькому господарському житті.

Так отже фінансові основи війни рішучє здорові. Без уваги на час тривання війни, вони залишаться й надалі такими. Основою фінансування війни є це податки. Частина фінансових потреб Німеччини, що їх покривають податки, зростатиме безнастанно також і підчас війни. Загальні доходи з податків Німеччини осягнуть в білянсовому році 1940/41 — висоту 27 міліярдів РМ. Це все промовляє за тим, що в 1941 р. їх сума не буде багато нижча від 30 міліярдів РМ. До цього треба ще додати адміністраційні оплати й воєнні чинитьби громад, що виносять кругло 4 міліярди РМ. річно.

Успіхи торговельної війни на морях

НЮ-ЙОРК, 7. II. — Моряцькі круги Ню-Йорку повідомляють, що недалеко побережжя Англії сторпедували англійський перевозовий корабель „Дейкерист", містоти 5407 т. Давніше він був власністю югославянської корабельної спілки і називався „Корона".

Німецьке летунство бомбардувало один конвойований транспорт у віддалі 350 морських миль на захід від Фойнис. Вони поцілили голяндський корабель „Неемскерк", містоти 6.516 т. та британський транспортовий корабель „Кинг Едґер", містоти 4.536 тон. Оба кораблі спалахнули пожежами. Досі нема про них ніяких вісток. Один стежний корабель обстрілював у віддалі 750 морських миль на захід від африканського побережжя британський транспортний корабель „Керинос", містоти 5.723 т. З його чердака передавали знаки про допомогу й рятунок, але накінець і вони припинилися. Поблизу Гавґезунду наїхав на міну норвеський траспортовий корабель „Дайґ", містоти 1.326 т.

Англійський терор у Судані

БЕЙРУТ, 7. II. — З Каїру повідомляють, що британський ґенеральний губернатор Судану видав нові військові накази. Згідно з тими наказами, начальники округ уповноважені арештовувати всіх осіб, що їх можна зачислити до „підозрілих елементів". Арештованих можуть тримати у вязницях без усякого обмеження, бо речинці, передбачені карною процедурою, не мають ніякого до них відношення. Зараз, як тільки проголосили згаданий наказ, прийшло до масових арештувань у містах та селах Судану.

КУРУЗУ ПОПРОЩАВСЯ З МІН. ФОН РІБЕНТРОПОМ

БЕРЛІН, 7. II. — Міністер закорд. справ фон Рібентроп прийняв у четвер на прощальній авдієнції ніппонського амбасадора Курузу, що покидає Берлін. Опісля відбулося у тісному гуртку у честь амбасадора Курузу приняття.

„ПЕРЕВАГА ШВИДКОСТИ ТА МЕТКОСТИ"

Американці про німецькі літаки

НЮ-ЙОРК, 7. II. — Американський демократичний сенатор Уілер приняв представника пресової агенції „Есошіейтид Пресс". Підчас розмови з ним Уілер перевів порівнання між технічно досконалою будовою німецьких літаків із виробництвом американського промислу та вкінці висловився, що німецькі літаки перевищують американські машини швидкістю й меткістю. При тій нагоді Уілер додав, що згідно з тими інформаціями, що їх має, американська влада переказала Англії 20 важких бомбовиків, але він має щодо їх якості поважні застереження.

НОВИЙ МАДЯРСЬКИЙ МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

БУДАПЕШТ, 7. II. — Новий мадярський міністр закордонних справ Лазсіо Бардоси вродився у 1890 р. у Стайнамангер. Його батько був старостою, а пізніше державним секретарем у мін. хліборобства. Новий міністр освітою є юрист. Вчився у Будапешті та Берліні. У 1912 р. став доктором права. У 1913 р. почав свою урядову карієру в міністерстві освіти. У 1922 р. перейшов до дипломатії. Від 1924—1930 рр. був шефом преси у міністерстві освіти в Будапешті. Від 1930—1934 рр. Бардоси був радником мадярського посольства в Лондоні. У 1934 р. призначили його послом у Румунії, де він був досі.

ЗОРҐАНІЗОВАНА КРАДІЖ ХАРЧІВ В АНҐЛІЇ

НЮ-ЙОРК, 7. II. — Звітовик „Юнайтед Пресс" повідомляє з Англії, що на основі комунікату Скотленд Ярду діяльність зорганізованих банд грабіжників харчів дається щораз більше в знаки. Крадіж харчів знаменито зорганізована. Злодії незвичайно скоро грабують товари з вантажних самоходів і криють їх по пивницях. Вкрадені товари продають відтак головно в малих крамницях. Навіть в армії трапляються випадки крадежі. В останніх місяцях вкрадено цигар і папіросів на суму 200.000 долярів. Підчас розправи проти 4 робітників у Ліверпулі прокуратор ствердив, що тільки в одному поліційному ревірі арештували 600 осіб за крадежі в доках. Злодії ограбовували скрині, потім виповняли їх піском і відсилали на місце призначення.

АДОПТУВАННЯ ВОЄННИХ СИРІТ

БЕРЛІН, 7. II. — За ініціятивою єпископів поодинокі католицькі громади приступили тепер до акції адоптування сиріт по поляглих вояках. Загалом адоптовано біля 1.200 дітей, яким забезпечується опіку до скінчення 18 літ життя. Крім того забезпечено цим дітям і їхнім матерям можливість відпочинкових подорожей підчас вакацій. Німецькі єпископи присвячують багато уваги суспільній опіці, особливо тепер, підчас війни. В найближчому часі передбачена окрема конференція німецьких єпископів у Берліні в справі суспільної опіки.

По Лемківщині й Бойківщині

Тут, на найдалі на захід висуненій смузі землі жили наші брати від віків. Протягом цілих століть прийшлось нашому братові відбивати затії західніх сусідів, що старалися крок за кроком витиснути його з того клаптика землі, що йому понад усе дорожчий.

250.000 В АМЕРИЦІ

Та витиснути селянина з його рідної землі дуже важко. Коли прийшли важкі часи, а праці і землі було замало, тоді наш селянин покидав на якийсь час грунт і виїзджав у далекий світ. Виїзджав на працю до Бельгії, Франції, Канади й Аргентини. В Америці живе понад 250.000 українців з Лемківщини, себто половина всього населення цієї землі. В чужині виконували вони найважчу працю протягом кількох літ, але постійно мріяли про поворот додому, щоб на цій рідній землі доживати свого віку. Є багато випадків, що наші селяни всю молодість жили й важко працювали на чужині, а на старість таки поверталися додому, до своїх бідних, але чудових лемківських гір.

Ось чому не так легко було нашим західнім сусідам витиснути українського селянина з його землі. Ця безмежна любов і прив'язаність до батьківщини врятувала і цей наш »стан посідання« на заході, бо ще й сьогодні наші села, вже по значних втратах, доходять на заході аж під Новий Санч, а на південному заході — під Бардіїв, Пряшів і Міхайлівці. Всюди на цій території живуть одні й ті самі лемки-українці, про яких ми часто чуємо, що вони є може занадто консервативні й недовірчиві. Ця недовірчивість зродилась у них протягом довгих, важких століть, коли-то треба було за кожним чужим, що приходив у село, слідкувати, бо цей чужий завсіди старався використати нашого селянина, або вносити в лемківське чи бойківське село заразу сварні та крамоли.

Багато шкоди наробили тут мішані подружжя. Та ці мішані подружжя у чисто українських селах не були ще такі шкідливі, бо діти з такого подружжя виховувалися, здебільша силою обставин і під впливом свого рідного оточення, в українському дусі, але в мішаних селах і містечках такі подружжя потягали за собою втрату цілої родини. Тому проти таких подруж у мішаних селах мусимо й нині боротися, тимбільше, що доплиbу чужої крови нам узагалі не треба.

11 ДІТЕЙ У РОДИНІ

Кілька кільометрів на південний захід від повітового містечка Балигород є село Колониця. Знайомий лісовий інжинір, що прийшов сюди зі сходу, обіцяв нам, що заведе нас тут до родини, яка, Богу дякувати, має 11 дітей! Колониця — село досить велике, розтягнене на кілька км. Возової дороги туди нема й треба перескакувати з каміння на камінь. Ідемо і розглядаємося. Хатки малі, бідні, всі майже однакі. Є неділя, падає дрібний дощ і селяни сидять у хаті. Пси на нас розгавкалися і люди виглядають через маленькі, незавсіди чисті, віконця. Напевно дивуються, що комусь захотілось в такій непогоді йти »нашпацір«. Та ми шукаємо родину з 11 дітьми. Врешті знаходимо цього господаря.

Входимо до хати.
— Слава Ісусу!
— Слава навіки!

Вітаємося з господарем, сідаємо і приглядаємося. Хата невеличка, досить чиста. Є і підлога. А що найголовніше: насправді аж одинадцятеро дітей начислюємо. Найстарший хлопчик має яких 14 літ, всі 11 здорові, тільки дівчинка якось від недавна нездужає на око. Половина дітей ходить до школи.

Сидимо довший час і про всячину балакаємо з господарем. Він цікавиться усім і випитує. Важко йому жилось і сподіється, що бодай його 11 дітей заживе колись краще, аби тільки здорові були. Мала доня за той час переглядає шкільні книжки й зшитки й призабувши на нашу приявність, заспівала отак собі »на припічку« тихенським милим голосом лемківську пісню:

Ой, верше, мій верже, мій зелений верше.
Ей, юж мі так не буде, ей, юж мі так не буде,
Як мі било перше...

Ми всі мимоволі притихли — слухаємо. Дівчинка це запримітила, почервоніла і перестала співати. Це, направду, гарна лемківська пісенька. Кажемо, щоби ще щось заспівала. За хвилинку чуємо пісню, вже з новішого репертуару:

А в неділю рано, в девятій годині,
Розділили Польщу на дві половині...

Похвалили маленьку співачку, попрощались і пішли, переконавшись, що зі справою популяції по наших селах ще не так погано... Зате з інтелігенцією то вже поганіше. Хоча в останні часи, зокрема завдяки пресі помітна зміна на краще. Ог знайомий інжинір, ще кавалер, говорить нам, що для нього ця багаточленна родина буде святим приміром... Слава йому й усім черговим!

Ще й дотепер тут повно чужинців. Є доволі по наших селах, де затримали при собі посади на тартаках, у лісовій господарці, тощо. В цьому певної міри винуваті ми самі, бо не треба було втікати зі села та поневірюватися кудись по чужих містах. Мусимо стреміти до того, щоб нас усюди було якнайбільше на нашій етнічній те торії.

НА БОЙКІВЩИНІ

На схід від ріки Солинка — це вже Бойківщ Між Сяном і Солинкою є кількадесять бойківсь сіл, хоч назагал говориться тільки про Лемків ну. Це несправедливо. Колись на мене просто кинулися гарні донечки нашого пан-отця зі С посян над Сяном: — »А Ви, Пане Редакторе, ч там до Кракова не напишете, що ми є бойки бойкині, та що тут живе кількадесять тисяч!« очевидно, обіцяв, що напишу. Ці наші бойки-ук їнці найбільше відірвані від світа. Від першого в дійсно бойківського села до найближчої залізни стації в Тісні буде яких 50—60 км., а до найбли чої автобусової стації в Балигороді 30—40 км. це так буває влітї, але зимою, коли завалять сні вузькоторівка з Тісної не їде, автобус не курс то треба їхати аж до Сянока, цілих 100 км.! Яс що ця західня частина Бойківщини мало дає п себе знати, бо звідси важко людям їздити до шших нинішніх осередків, а й з цих осередків ва ко добитись на Бойківщину. Врешті доїхати в ри, до Балигороду, ще можна автобусом, а звід то хіба вже пішки. Підводу не легко дістати. А дороги в горах! Коли сухо, то ще сяк-так, але дощ ані руш — болото по коліна. Через гірсь потічки нема містків і треба або визуватися, а пробувати ризиковні скоки у далечінь.

РІДНА ЗЕМЛЯ КЛИЧЕ...

Над Сяном багато таких сіл, що половина з н залишилася по другому боці. Тут, у Г. Г., селян священики, учителі й інші, що знають обставини наших селах на Лемківщині й Бойківщині, гов рять одне й те саме: більше працьовитої та ідейн інтелігенції на наші етнічні території! По наш селах повно чужинців, що вже багато шкоди н наробили, і сьогодні знову ж роблять вони св чорну роботу, пускаючи всякі татарські вістк Селянство, а головно молодь, тільки підсміхаєтьс співаючи у відповідь пісеньку:

Ви нас, українців, на фронт висилали,
А самі в Румунію чимскоріш тікали.

Неволюване віками тутешне населення хоче ж ти тепер вільним життям і працювати. Хоче о митися при тому від чужого намулу, щоб вилік вати скривлену душу, **не хоче знати колишніх па тійних критеріїв ані поділів на будь-які ґрупи, хоче знати між своїми дітьми ніяких суперечо борні і розладдя...** А бажає собі, щоб урешті я найбільше українців осіло на ній, рідній землі, з міcть деморалізуватися по чужонаціональних ос редках. Тут потрібно в найпершу чергу — учит лів, священиків, лікарів, кооператорів, ремісникі

БОГДАН ЛЕПКИЙ 20)

Крутіж

(Історичні малюнки з часів гетьмана Виговського).

„Авже-ж, що краще пісень співати, ніж лотоки пускати" — жартував Улас. — „Маємо навіть дядька Помела між собою. Він до бандури мистець. Як заграє нам по обіді метелиці, то й про горе забудете, мої ви. А тепер мушу вам сказати, що коли б не товариш Босий, якого нам Бог милосердний саме вчора, мов з неба, зіслав, то хто зна, що було б і з вами, і з нами. Йому ви дякуйте, не кому іншому, бо він найбільш потрудився і навіть кров свою пролив".

Всіх очі повернулися до Босаковського. А він стояв у своїм каптані з лосевої шкури, високий, худий, буцім засоромлений Уласовою похвалою, лівою рукою шаблю притримував, а праву до грудей притискав і, низько схиляючи голову, заєдно твердив:

„Не мені, не мені, а Богові Всемогучому хай буде честь і вдяка!"

Нараз очі його впали на жінку, що безмовно в кутку світлиці сиділа. Випрямився, подався кроком назад, обличчя його стало не те, що було перед хвилиною, здивування, непевність, радість промайнули по ньому, він стрепенувся, підбіг і крикнув не своїм голосом:

„Олено Богданівно, невже-ж це ви?!"

— — — — — — — — — — — — — —

Пізнав молодшу доньку покійного гетьмана Богдана, полковницю Нечаїху.

IX.

„Полковниця Олена Нечаїха, покійного гетьмана Богдана молодша донька!" — понеслось по хуторі й кожний хоч через поріг хотів глянути на неї.

По смерти великого гетьмана і його старшого, невговканого сина Тимоша, тільки свічки й воску осталося, що дві його доні, старша Катерина за братом гетьмана Виговського, Данилом, і молодша, Олена — Степанида, за полковником Нечаєм, бо на молодшого Хмельниченка, на Юрася, усякий дивився більше із спочуванням, ніж із надіями. Знали люди, що це хлопець слабого здоровля, якого часто навідувала „велика болість". Тоді ним трясло, кидало, а коли недуга й переходила, він довго ще лежав непритомний і до ніякого діла неспосібний. Зате обі доні Богданові були здорові і дуже гарні.

Старша донька, Катерина Данилиха Виговська, мала батькові палкі очі, чорні кучері, смажні вуста, була смілива, весела, жартівлива і батько її любив, як нікого більше. Ніхто так не вмів розважити покійного гетьмана, як вона, і навіть тоді, коли його ґенеральний писар Іван Виговський боявся приступити до люто розсердженого, або важко зажуреного гетьмана, то Катря сміливо вбігала до батькової світлиці і кількома словами розвеселювала його. На неї одну він не сердився ніколи і нікого такими пестощами не обдаровував, як її. Тому-то й тримав свою Катрю біля себе, а разом із нею і її мужа, Данила Виговського, на котрого перелив частину своєї батьківської любови.

Чи козаків гетьман гостив у своїх покоях у Чигирині, чи народ приймав на суботівськім подвірї, чи пишним пиром вітав заграничних послів у новім дворі, в своїм улюбленім Суботові — все Катря мусіла бути біля нього. Ніодна

›мисловців, які б основували й вели власні ›стати праці, які давали б працю й другим, фахо- : адміністрац. урядовців-українців, і таких, що ›ли б перейняти у рідні руки місцеву самоупра- Все воно тепер — можливе і в обличчі цих кон- ›тних завдань не можемо дозволити собі на люк- : мрійництва чи безплідного критиканства. І ›ки національно-громадська єдність та творчий конструктивізм дозволяє нам здійснити ці завдання. І в тому нашому положенні, що ми всі українці опинилися — треба бачити Боже Провидіння, що казало нам пригорнутися до цього клаптику української землі та заправляти на цьому клаптику свої сили, свій хист свою здатність.

Юрій Таркович.

——o——

голосів преси

Ще одна спроба

У звязку з подорожжю Рузвелтового ›поручника полк. Денвина на Балкан та ›изький Схід, пише „Ноес Вінер Тгбл.":

„Англійська пропаганда хоче всіми силами збити собі капітал з балканської подорожі американського полковника Денвина. Одна англійська радіовисильня заявила напр. вчора, що балканські державні мужі почули тепер з уст цього визначного американського гостя, що Америка зробить усе й на все рішиться, щоб тільки допомогти Англії. Далі твердить англійське радіо, що Денвин обіцяв від імені Рузвелта всім державам, які звернуться проти великодержав оси, практичну допомогу Америки. При цьому запевнив він, що президент має особистий інтерес у забезпеченні всіх військових потреб Югославії, Болгарії та Греції.

Це твердження англійської пропаганди мабуть небагато поможе, хоч би тому, що в державах південного Сходу знають, як тяжко приходиться Злученим Державам давати хоча б тільки найконечнішу допомогу военним матеріялом Англії. Вслід за цим у столицях балканських держав є зовсім обосноване обурення становищем лондонського радія та американської преси у цій справі. Те радіо й преса посуваються до висновків, що акція Денвина внесла в балканські держави „дух спротиву" проти держав оси, які є чейже природними й заприязненими торговельними партнерами та сусідами цих держав. Подорож цього американця, що, як знаємо, виконував свою місію здебільша в нічних льокалях, не пройшла так блискуче, щоб аж уряди відвіданих ним держав доказували чим-небудь зміни своєї орієнтації. Смішно слухати, щоб державні мужі цих держав уже після одної балачки з цим політичним аматором пішли в пастку англійської пропаганди".

На цю саму тему пише „Франкфуртер Цтг.", передаючи звідомлення свого кореспондента з Ню-Йорку. За його словами, американський морський міністр Нокс, відповідаючи на запити в сенаті, заявив, що Денвин їздить по Европі, як приватна особа, без офіційних доручень і на власні кошти, але є незвичайно добрий спостерігач, сверблять його ноги і в серці має запал до пригод. Денвин був також в Анкарі, але н говорив з президентом Туреччини Ісметом Іненї, бо той виїхав саме на інспекцію військових споруджень (викрут, що його практикують, коли не хочуть бачитись із кимсь).

„Про ролю цього, нібито неофіційного, приватного подорожника пише кореспондент „Ню-Йорк Таймса", що його „рішуче зясовання становища Америки в цій боротьбі вільних народів проти диктатур" мало деякий успіх. З дотеперішніх звідомлень „Ню-Йорк Таймса" про подорож Денвина виходить, що він зовсім не задовольниться ролею военного підбехтувача, але ще й поробив усякі обіцянки щодо майбутнього змісту „мирових умовин". Такі обіцянки приватної особи від імени Злучених Держав викликають не тільки серед американського, але мабуть також серед англійського громадянства деяке здивування та характеризують виразно двозначну ролю Денвина".

Переговори тривають

Кореспондент „Франкфуртер Цтг·" пише Москви про нове скріплення дипльоматичї та торговельно-політичної активности ›вітського уряду, про що зрештою совітка преса ще не згадує. Під теперішню пору відбуваються в Москві ніппонсько-совітські переговори, в яких з совітського боку беруть участь представник народнього комісаря Лосовський та референт ніппонських справ у комісаріяті закордононних справ Цараплін. Річ іде про уклад нової довгоречинцевої риболовної конвенції. Крім цього відбуваються переговори також з іншими чужинецькими делеґаціями. Отже:

„Переговори з мадярською почтовою й залізничою делеґацією пішли вже так далеко, що вже завтра треба сподіватися підписання почтової конвенції між обома державами. Телеграфічний звязок із Будапештом уже встановлений. Наперед поступили також переговори з румунською господарською делеґацією. Швайцарську делеґацію, що перебуває тепер у Москві для переговорів, збільшено новими пятьма делеґатами. Також із Фінляндії прибули знову до Москви делеґати для вияснення нових господарських проблем. Чекають тут також у найближчих днях прибуття болгарської торговельної делеґації, а на половину лютого заповіла свій приїзд шведська делеґація, що має намір переговорювати про відшкодування за шведські маєтки, які лишилися в колишніх балтійських державах".

——o——

АНҐЛІЙЦІ НЕ МАЮТЬ ВІДВАГИ ПРИЗНАТИСЯ...

З нагоди великої поразки анґлійського летунства

ШТОКГОЛЬМ, 7. II. — Дня 5. II. британське міністерство летунства подало в свойому повідомленні, що підчас налету анґлійського летунства на французькі прибережні терени пополудні дня 5. ц. м. — пропало 5 анґлійських ловецьких літаків. Та згодом почали наспівати вістки про поважніші втрати, що їх тоді потерпіло анґлійське летунство. Під їх враженням анґлійське міністерство летунства вважало відповідним збільшити число літаків, що пропали, з 5-ох на 7.

Британські урядові установи подали, згідно з своїм звичаєм, тільки частинку дійсних втрат, бо справді німці зістрілили 17 літаків. Німеччина має знову вичислити анґлійцям якнайточніше їх втрати. Саме німці тоді зістрілили 4 літаки типу Гюрикен, 12 Спитфаер та один типу Бристоль-Бленгейм. З того 14 анґлійських літаків знищили німецькі ловецькі літаки, а 3 зістрілила німецька протилетунська артилерія.

——o——

з жінок не вміла так гарно забавляти гостей, так цікаво розказувати їм про те, що вільно було розказувати, так дотепно відповісти нераз на дуже круте питання котрогось із них, а іноді то й загнати у глухий кут найвправнішого хитруна-дипльомата. Не диво, що Катря не мала ворогів ні між своїми, ні між чужими, а хто її раз бачив і кількома словами перекинувся з нею, не міг нахвалитися її розумом, вродою та вдачею.

Молодша сестра Катрусі, Олена - Степанида Нечаїха, — не в батька, а в покійну матір, першу Богданову жінку, вдалася. По Сомках одідичила вроду, а по матері ще й тиху вдачу перейняла. Добра, мягкосердна, кому і коли тільки щось доброго могла зробити, робила, але, борони Боже, щоб дякувати їй за це. Бентежилася, мовкла і замикалася в собі, як тая квітка „не руш мене". Ніхто поганого слова не чув від неї, ніхто її сердитою не бачив. Здавалося, за всіх вона терпіла, всі болі в своє добряче серце брала. Віддана за Івана Нечая, брата славного Данила, що під Красним лицарською смертю, згинув, і що про нього пісню по всій Україні співають, щиро свого чоловіка любила й найрадніше з ним перебувала. А що Нечай, полковник черкаський, хоч Богданів зять був, все службу подальше гетьманської столиці робив, і то звичайно важку й дуже відповідальну, то й Олена молоденькою з батькового двора пішла у світ та мало коли в Чигирині й у Суботові бувала.

Останній раз приїхала була на похорон батька, щоб дивувати людей своїм камяним смутком. Як тая статуя за домовиною йшла, без сліз і без голосіння. Дехто міг собі погадати, що не любила покійного батька, а на ділі більше любячої доньки може ніколи й не було.

Останніми часами Іван Нечай перебував у Старім Бихові. Царська рать напирала, намагаючись захопити Бихів, а полковник Нечай землю їв,*) що Бихова не віддасть. Зачинився у ньому, поправив мури й вали, призбирав куль і пороху, дібрав таких відважних і хоробрих товаришів, як і сам був, та сказав собі, що живим не дасться. Олена Богданівна, як любяча, вірна дружина, не кидала свого чоловіка. В Старім Бихові сиділа, хоч сестра Катерина і сам гетьман Виговський кликали її до Чигирина, що був куди краще укріплений та знадоблений кулями й гарматою.

Олена не йшла й про неї стали ходити всілякі тривожні вістки.

Тому-то й таке незвичайне враження зробила її несподівана поява між полонянками на Уласовім дворі. Не лиш Помело й Панас не могли від неї очей відірвати, але й конюхи та стаенні хлопці, хоч через поріг хотіли побачити Нечаїху.

У тих важких і небезпечних часах, коли Україна, як велика, але невикінчена ще будівля, затріщала й захиталася в основах, коли, здавалося, Богданове діло змарніє і пропаде навіки, усякий дивився на сиріт по покійному гетьманові, як на живий спомин про недавню світлу минувшину, за якою всі тужили й жалували, а мало хто почувся до вини, що її втрачено.

Тоді, як Катерина Данилиха Виговська живіше нагадувала свого покійного батька, бо й подібна була з очей до нього і часто-густо їх укупі бачили, то Олена-Степанида Нечаїха мала в собі щось із тієї сумної, тугою оповитої святости, якою осяяні бувають спомини про величну минувшість.

(Далі буде).

---

*) Присягав

Життя і право

Як досі працюємо?

Дня 20. листопада 1940 р. розпочали правники новий формально орґанізаційний етап нашої праці. Того дня відбулися загальні збори Центральної Правничої Секції у Кракові, на яких покликано Провід Секції, устійнено напрямні праці й подано докладний плян, що до його здійснення мали причинитися в першу чергу правники, які мешкають у Кракові. Ширший прав*ничий загал поінформовано про це за посередництвом УДК в поодиноких місцевостях і нашої преси*. Треба признати, що назагал справа організації правників викликала доволі живе зацікавлення серед них, бо вже від перших днів почала напливати доволі обширна і цікава переписка. Були деякі відгуки, що навязували безпосередньо до тез поодиноких статтей на правн. сторінці і зовсім конкретно підходили поодинокі правники до здійснення тих чи інших завдань і поставили себе до диспозиції Проводу орґанізації. Деякі осередки (нпр. Варшава) надіслали конкретні звідомлення зі своєї праці і з цих звідомлень бачимо серійозність підходу до справи.

Все це речі незвичайно радісні, зокрема якщо зважимо закорінений в нас, правників, скептицизм до правничих орґанізацій, мовляв, правники вміють організувати інших, але не вміють зорґанізувати себе самих. Згадані прояви вказують, що правники живо зацікавилися орґанізацією і співпрацюють активно в її здійсненні, себто справа на добрій дорозі. З вірою, що й надалі всі будемо живо співпрацювати в завершенні нашої орґанізації — смію висловити кілька завваг і побажань.

Завданням, яке висувається на перший плян, назвали ми статистичні дані про усіх правників ,які живуть на терені ГГ. Слід підкреслити, що до здійснення цього завдання правники приступили активно. Досі вже ми дістали від багатьох УДК чи пак правничих осередків точні статистичні дані; від деяких ще нічого не дістали, від інших неповні. З деяких місцевостей дістали ми дані про більшість правників з заввагою, що на дотичному терені живе ще таке і таке означене число правників. Зате не подано нам даних про тих правників, що самі не виповнили анкетних листків. Мусимо це недотягнення направити там, де воно трапилося. Тому в кожній місцевості повинен в порозумінні з іншими занятися один правник тією справою. Йде про те, щоб ми дістали дані про всіх правників — тих, що виповнили анкетні листки і тих, що їх не виповнили, чи то з причин, що не хотіли (в які то випадки зрештою не віримо!), чи з яких-небудь інших.

Для вжитку нашої адміністраційної комісії потребуємо мати статистику також середніх і нижчих службовиків у правничих званнях (судові урядовці, адвокатські соліцитатори, нотаріяльні й т. д. урядовці-неправники в правних відділах поодиноких адміністр. урядів, врешті судові возні). *Ці службовики у правничих званнях не виповнюють членських заяв, тільки анкетні листки.* Цієї справи треба доконче допильнувати. Дуже точні й вичерпні дані про неї знаходяться у „Вісниках" УЦК, що їх у кожному Допомоговому Комітеті можна переглянути. Від точного переведення статистики залежить у великій мірі дальша доля орґанізації.

У всіх місцевостях, де є більше правників (точного числа покищо не означуємо), слід створити Повітові Правничі Секції. — Правники повинні допильнувати цього самі, заініціювати сходини і запропонувати голові дотичного УДК особу голови Секції, що її дальше слід подати до затвердження голові Центральної Правничої Секції. Очевидно при здійснюванні цих справ слід стояти у звязку з дотичним УДК, щоб не було непорозумінь. Але не уявляємо собі, щоб цю справу виконували самі УДК. — УДК дають рямці для орґанізації, а здійснюють її самі правники і лише правники. Щойно цим способом зможемо поставити орґанізаційну сітку в короткому часі. Там, де є менше правників, слід запропонувати звязкового і за посередництвом УДК подати його до затвердження голові Центральної Секції.

Це є чисто орґанізаційні завдання ,що їх мусимо виконати на самому початку, бо в противному випадку орґанізація як цілість не рушить з місця. Там, де треба, слід устійнити речинець сходин і заздалегідь замовити орґанізатора з Централі. Згадані справи тим пильніші, що в короткому часі хотіли б ми відбути зїзд правників з цілого Ген. Губернаторства, щоб затіснити між нами контакт, перевести виміну думок, переглянути наші сили й т. д. Очевидно — зокрема в більших осередках слід розпочати негайно в першу чергу вишкільну працю, себто реферати на актуальні правничі теми й т. д. Про працю Секцій треба конче якнайдокладніше й найчастіше писати до **Центральної Правничої Секції** і подавати свої думки, завваги та побажання. Затіснення контакту є передумовиною успіху у праці. Віримо, що цей контакт буде і ждемо на нього.

Мґр. М. Богун.

Дещо про т. зв. онкалевий податок

1. Правна основа.

Онкалевий податок передбач.ує закон з дня 16. липня 1920 р. (Дневник Законів ч. 76, поз. 517), що його кількакратно змінювали, то знову частинно припинювали. Одноцілий текст проголошено спершу у Деннику Законів з 1920 р. ч. 54, поз. 376, а по дальших змінах у Деннику Міністерства Скарбу з р. 1934 ч. 9, поз. 84. Опісля цей закон знову змінено декретом президента з дня 28. грудня 1935 р. (Д. З. ч. 96 поз. 600) і постановами податкової ординації. Одностайного тексту по цих змінах досі не оголошено. Зпоміж майже 60 статтей первісного закону, обовязує сьогодні ледви 8 статтей!

2. Хто його оплачує?

Цей податок оплачують всі банкові інституції, не виключаючи також кооперативних банків.

3. Від яких рахунків?

Цей податок оплачують від біжучих рахунків, опертих на:

а) **кредиті, уділенім банком клієнтові і то**

б) кредиті **отвертому** (он'колль) та

в) **забезпеченому в якийбудь спосіб.**

ад а) Податок обтяжує тільки біжучі рахунки, сперті на кредиті, що його уділив банк клієнтові. Тому якщо йде про звичайний біжучий, чековий чи переказовий, рахунок, характерний тим, що клієнт, який диспонує рахунком, є постійно вірителем банку — нема мови про обовязок оплачувати цей податок. У цьому випадку оподаткуванню підлягав би біжучий рахунок, якщо вибрані клієнтом квоти перевищали би його вплати на конто біжучого рахунку і були якось забезпечені.

ад б) Кредит признаний клієнтові мусить бути **отвертим** кредитом (он'калль) і то признаним саме на **біжучому рахункові;** йде отже про кредит, якого клієнт нараз не використовує, лише з отвертого йому біжучого рахунку черпає в міру потреби і в міру змоги сплачує. Отже якщо клієнт дістане в банку нпр. окрему векслеву позичку і одержані гроші вплатить на біжучий рахунок, тоді банк не має обовязку оплачувати онкалевого податку від цього рода біжучого рахунку.

ад в) Дальшою вимогою, без якої нема обовязку *платити онкалевий податок*, є те, щоб кредит був в якийсь спосіб **забезпечений**, в який — це не важне. Може бути товарове забезпечення (при великих експортових фірмах трапляється це дуже часто), векслеве, гіпотечне під застав вартісних паперів, порука тощо. Одначе забезпечення мусить бути, якщо кредит на біжучому рахунку не є забезпечений, банк не платить від нього онкалевого податку. Отже треба ствердити, що онкалевий податок платить банк від рахунків біжучих тільки тоді, коли признав на тих рахунках клієнтові отвертий кредит і цей кредит є в якийсь спосіб забезпечений. Від інших біжучих рахунків цього податку не оплачують. Тому, якщо банк признає клієнтові отвертий кредит на біжучому рахунку без ніякого забезпечення, тільки в довірю до його солідности, від цього рахунку податку не платять.

4. Фактична основа податку.

Податок платять тільки тоді, якщо власник конта є в рестанції. Не платять його від признаного *кредиту ,але від фактично використаного кредиту. Отже якщо „винен" і „має" вирівнюються*, або сальдо на біжучому рахунку є в користь клієнта — за такий час не платять онкалевого податку, хоча признааний кредит триває далі. Податок обчислють від кожночасного сальда в користь банку.

5. Ставка податку.

Висота податкової ставки сягає 0.612°/₀ річно у відношенні до часу й суми позичок („процентових чисел").

6. Платність податку.

Онкалевий податок платний до 14. днів по замкненні рахунку. Впродовж двох місяців по цьому речинці не побирають відсотків від залеглого податку під умовиною, що банк предложить скарбовому урядові точне обчислення податку. Замкнення рахунків треба виготовити не рідше, ніж піврічно. При висоті податку банк має зложити урядові виказ обчисленого податку у двох примірниках. Контролю обчислення переводять скарбові уряди. В установах, яких закладовий капітал перевищає 100.000 зол., право контролі виконує скарбова палата, що в Кракові сьогодні не діє.

7. Зворот податку.

Банк має право стягнути заплачений онкалевий податок від довжника, себто від власника біжучого рахунку. Цією квотою обтяжує його рахунок. Цього податку не вчислюють до висоти опроцентування кредиту для банку.

8. Спосіб обчислювання.

До обчислювання онкалевого податку банки послуговуються ось якою формулкою:

П (процент) = К (капітал) . Т (час) : 360
100 П (проц. стопа)

9. Умови про кредит на біж. рахунку.

Признаючи отвертий кредит (он'калль) на біжучому рахунку, банк звичайно списує з клієнтом умову, що згідно з приписом ст. 134 уст. 2. закону про стемплеві оплати підлягає стемплевій оплаті в висоті 0,1°/₀ від суми признаного клієнтові отвертого кредиту.

10. Висновки.

Тому, що наші „Українбанки" признають клієнтам отвертий кредит на біжучому рахунку й забезпечують його кавційними, чи радше невповні виставленими **векслями,** мають обовязок оплачувати від тих рахунків онкалевий податок.

Звільнитися від цього обовязку можуть банки тоді, коли або зрезиґнують з забезпечення, або уділюватимуть окремо векслеві гіпотечні чи інші позички, а клієнти, одержавши позичені гроші, вплатять їх готівкою на свій біжучий рахунок і не переступатимуть ніколи межі вплаченої готівки, так, щоби на цьому біжучому рахункові клієнт був завсіди вірителем банку.

Д-р Я. Падох.

ОГЛЯД „ДЕННИКА РОЗПОРЯДКІВ" ҐЕНЕРАЛЬНОГО ҐУБЕРНАТОРА.

Історія повстання „Денника".

Розпорядком 12. жовтня 1939 р. канцлер Гітлер створив на території Ґенерального Ґубернаторства цивільну управу, установивши міністра д-ра Ганса Франка Ґенеральним Ґубернатором.

З днем 26. жовтня того самого року почав виходити „Денник Розпорядків" Ґенерального Ґубернатора для окупованих польських теренів — (Verordnungsblatt des Generalgouverneurs für die besetzten polnischen Gebiete), в якому оголошують усі розпорядки Ґенерального Ґубернатора та його уряду. Цей денник з часом змінив остільки назву, що називається лише „Денником Розпорядків для Ґенерального Ґубернаторства".

Огляд за 1939 і 1940 рр.

В 1939 р. видано 15. чисел Денника. З 1940 роком впроваджено поділ Денника на дві частини. Згідно з дотичною постановою з дня 31. грудня

1939 р. І. частину призначено для оголошень Генерального Губернатора (відозви, розпорядки, декрети і т. п.), II. частину для ріжних оповісток, виконаних розпорядків, постанов, тощо. В 1940 р. вийшло 75 чисел І. частини та 80 чисел II. частини.

На основі оповістки — 31. грудня 1940 р. получено знову обі частини Денника в одну так, що з 1941 р. виходить уже Денник в одній частині. Ця постанова обоснована тим, що в міжчасі, на основі постанови з 18. жовтня 1940 р., почав появлятися новий „Урядовий Денник для Генерального Губернаторства". (Amtlicher Anzeiger für das Generalgouvernement"), в якому поміщені всякі урядові оповістки. Цей урядовий Денник відповідає в загальному »Моніторові польському«.

Нові денники з 1941 р.

Крім основного реферування важніших розпорядків, як це було досі, будемо подавати щотижня зміст нововиданих чисел Денника, щоби своєчасно інформувати загал бодай з назви про нові розпорядки.

В січні ц. р. появилося два числа Денника. В І. числі, що появився 14. січня 1941 року, оголошено розпорядок з дня 16. грудня 1940 р. про ціни на худобу, призначену на заріз, мясо і ковбасу. Крім максимальних цін унормовано також компетенцію властей, що дозволяють на продукцію й продажу мяса і мясних виробів.

В числі 2. з дня 23. січня 1941 р. оголошено: а) декрет з дня 20. грудня 1940 р. про заснування нового підприємства п. н. „Wohnbau Osten", повновласна спілка для мешканевих і переселенчих справ в Генеральному Губернаторстві з обмеженою відповідальністю в Кракові, б) розпорядок з дня 20. січня 1941 р. про ступінь перемелу пшениці. Ступінь перевелу підвищено з 70% на 90%, при чому можливі винятки, за дозволом шефів областей, в) оповістку про управильнення платничого обороту з закордоном з дня 18. січня 1941 р. яку вже обговорено в попередному числі „Життя і Право". Я. П.

ЗМІНА ГРАНИЦЬ ГРОМАД І ВОЛОСТЕЙ

Якщо загальний інтерес цього вимагатиме, можуть шефи областей замінити границі сіл, а керманич виділу внутрішніх справ уряду Ген. Губернатора границі виділених міст і волостей. При зміні вирішують справи маєткові дотичних громад, їх назву, тощо. Назву новостворених місцевостей устійнює сам Ґен. Губернатор. Всі правні чинниби, викликані зміною границь громад, звільнені від всяких публичних оплат і стемплів. Всякі зміни мусять бути оголошені у Деннику Розпорядків. Цей розпорядок обовязує від 1. січня 1941.

ТРЕБА ДОЗВОЛУ НА НОШЕННЯ ВІДЗНАК.

Носити польські ордери і гонорові відзнаки заборонено. На ношення німецьких та австрійських треба окремого дозволу шефа області. Щоб одержати дозвіл, треба внести письменне подання і долучити до нього доказ про наділення відзначення. Подання вносити до старости місцевости, де мешкає відзначений який, подання опінією і відсилає до шефа області. Дозвіл треба заєдно мати зі собою.

ЗГОЛОШЕННЯ НАФТОВИХ ПРАВ.

Всі, що користають з прав, видобувати нафтову ропу або земні гази в Ген. Губернаторстві, обовязані ці права зголосити найпізніше до 31. березня ц. р. Зголошення принимають відповідні гірничі уряди. До зголошення треба долучити доказ на нафтове або ґазове право (гіпотечний виціяг, умову, витяг з нафтової книги). Зголошення треба зладити на письмі, в німецькій мові.

РОЗПОРЯДОК ПРО ПОБОРЮВАННЯ ТРАХОМИ.

Всі, що нездужають на трахому або щодо яких заходить небезпека, що є заражені трахомою, мають обовязок лікуватися в лікаря, під загрозою кари. Батьки особисто відповідають за недужих дітей, опікуни за пікуванців. До цього примушує непослушних повітовий лікар шляхом поліційного примусу. Кожний лікар обовязаний донести про кожний випадок трахоми старості не пізніше 48. годин по виявленні недуги. До цього самого обовязані також усі ті особи, що довідаються про випадок трахоми, якої не лікує лікар. За невиконання обовязку зголошення грозить кара гривни і вязниці, якій підпадають лікарі, батьки, опікуни, самі недужі і ін. Карають тільки на внесок старости. Розпорядок діє від 1. січня ц. р. Лікуванням трахоми займаються повітові лікарі і державні лікарні трахоми, в яких поради безплатні.

—o—

Марко Черемшина в рецитації

Український Допомоговий Комітет у Кракові придумав нову форму допомоги українському студентству. Оце Комітет улаштовує цикл декляматорських вечорів п. н. **„Літратурно-Мистецькі Вечори.** Програмою цих вечорів будуть рецитації кращих творів українського письменства. Рецитатор — м-р Ю. Ґеник-Березовський. Перший такий вечір відбудеться в суботу, 8. лютого 1941 р. В програмі твори **Марка Черемшини.**

Марко Черемшина — це один із т. зв. „покутської трійці" письменників — Стефаник—Черемшина—Мартович, один із кращих наших письменників на переломі XIX. і XX. ст. Почав писати майже в тому самому часі, що й Стефаник, та й перші його твори писані були наче б „під Стефаника". Не диво, що довший час уважали Черемшину за одного з талановитіших учнів т. зв. Стефаникової школи. Тільки пізніше критика відокремила його від Стефаниківської школи, вбачаючи в нього дужий, ориґінальний талант.

І справді, Черемшина — наскрізь ориґінальний письменник, що не тільки зовсім самостійно розвивався, але й виробив собі власну мову, окремий стиль та залишив такі твори, що поставили Черемшину на одне із видніших місць у нашій літературі.

Кращі Черемшинні твори містяться в збірці „Карби", де є кільканадцять творів на гуцульські теми. Найприкметніша в цій збірці — це його т. зв. ліричність, якою він т. ск. вповиває і постаті, і ситуації, як і змальовує все те в творі. Таким лірізмом пересичена майже вся ця збірка, з яких на перше місце вибиваються такі оповідання, як **„У пригорщі бравби тото зелене село", „Чічка", „Зведениця"** і ін. Та на всіх оповіданнях цієї збірки — **„Карби"** — лежить, як висловився один із критиків, мовний, кольорит гуцульських верховин.

Та найкращі оповідання Черемшини — це т. зв. воєнні оповідання, обєднані в два циклі „Село вигибає" — де находимо оповідання про війну в гуцульських горах, та другий цикль **„Село вигибає"**, в яких автор змальовує гуцульське село за б. Польщі, та польську господарку на Гуцульщині. Найбільше вражає нас власне оця збірка Черемшининих новель своїм неприхованим реалізмом. Але є у цій збірці щось, що підносить цікавість Черемшининих творів. Автор показав тут національну свідомість гуцула. В попередніх оповіданнях автор не рушав цієї теми, та в збірці „Село вигибає" вона майже вибивається на перше місце. Отак, як для Стефаника в його **„Синах"** увесь зміст слова Україна міститься в землі, так для Черемшининих гуцулів Україна — це всі гори-долини та полонини, як земля вширшки, як небо ввишки.

Якими автор змалював гуцулів? Колись Федькович — перший гуцульський письменник — змальовував гуцулів, що святкують, що люблятся, що бються і т. п. Черемшина підійшов до гуцульського життя з іншого боку. Він показав буденне життя гуцула, його долю й недолю, нужду й гаразди, його працю на хліб щоденний. Та вже найвиразніше виходить життя гуцульщини в останніх двох циклях оповідань, особливо в тих, де автор змальовує гуцульську долю за часів польської окупації наших земель. Різні надуживання польської поліції, знущання над гуцулом, використовування і т. ін. — це теми останньої його збірки новель.

Найприкметнішою рисою Черемшининих новель є їхня музичність і ритмічність. Майже кожне оповідання має в собі більше або менше тієї ритмічности, а це надає його творам особливої закраски. Власне тому Черемшинині твори надаються до рецитацій. Як вийде їх рецитація — залежить очевидно багато від інтерпретації рецитатора та від його вишколу.

Мра Ю. Ґеник-Березовського, як рецитатора, ми вже знаємо віддавна, бо не вперше оце виступає він на сцену. Багато з нас уже мало нагоду почути його рецитації різних творів наших письменників, і треба признати, що в його рецитації ті твори набирають наче б більшої мистецької вартости. Постаті наче оживають перед нами, здається, що вони самі промовляють до нас, що вони ось стоять перед нами живі. З усіх виступів Ю. Березовського перед війною — а було їх кільканадцять — ми чули тільки найвищі похвали для його рецитацій. Це й дає запоруку, що й ці мистецькі вечори будуть на високому рівні й дадуть нашому громадянству багато мистецької насолоди взаміну за дрібний даток на зимову допомогу.

Б. Р.

НЕПИСЬМЕННІСТЬ ТА НУЖДА — НАСЛІДКИ АНГЛІЙСЬКОГО ПАНУВАННЯ.

КАБУЛЬ, 7. II. — Анґлійський міністр для індуських справ Емері промовляв на тему статуту для Індії. Його промова зустрілася з безпощадною критикою індуського щоденника „Гиндю Трибюн". Він пригадує, що вже перед 20-ти роками анґлійські державні мужі — між ними Мек Донелд і Черчіль — заповіли, що Анґлія готова признати Індії статут домінії та тим самим визнати Індію вже не кольонією, але домінією. Зате сьогодні Анґлія не має найменшого наміру признавати Індії домініяльні права. Навпаки — вона хоче обмежити ті права Індії, що торкаються оборони країни. Анґлійці призначили не тих урядовців, що їх пропонували індуси. Неписьменність та безконечна нужда широких мас це найкращі докази, що Анґлія зробила в Індії.

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ МІЖ СІЯМОМ І ІНДОКИТАЄМ

ТОКІО, 7. II. — Сіямська мирова делеґація і представники французького Індокитаю прилетіли літаком до столиці Ніппону. Провідники обох делеґацій, Вараварн від Сіямя та амбасадор Анрі Армена від французького Індокитаю, відвідали ніппонського міністра закордонних справ Матсоуку та надзвичайного посла Матсумію, що проводить ніппонською делеґацією на цих мирових переговорах. Ніппонська військова делеґація відбула перегляд положення на фронті після припинення воєнних дій. Стверджено, що війська обох сторін точно перестерігають прийнятих умов.

БУРИ МУСЯТЬ СЕБЕ БОРОНИТИ

НЮ-ЙОРК, 7. II. — Останніми часами дійшло до заворушень у південно-африканському місті Иоганнісбургу. У звязку з тим провідник національної орґанізації бурів „Оссева — Брандваґ", д-р Ренсбурґ, заявив, що його орґанізація не мала з тим нічого спільного. Нема ніякого сумніву, що члени „Оссева-Брандваґ" оборонилися би перед усякими можливими атаками. Підчас своєї промови у Спрингс д-р Ван Ренсбурґ заявив, що Південна Африка це єдина країна, де до синів тієї землі відносяться як до зрадників та чужих пришельців вважають справжніми патріотами.

НОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР У ЛОНДОНІ

ШТОКГОЛЬМ, 7. II. — У четвер увечері офіціяльно повідомили в Лондоні, що Рузвелт іменував американським амбасадором в Анґлії б. керманича міжнародного Бюра Праці в Женеві — Вінента.

Лондон робив усі можливі зусилля, щоб Америка призначила своїм представником в Анґлії якусь дуже визначну особу. Тому-то так довго зволікали з повідомленням про нову номінацію. Вінент буде наслідником амбасадора Кенедія, що загально відомий із свого здержливого відношення до Анґлії.

Новинки

КАЛЄНДАР.

ЛЮТЕНЬ.

8. Субота — Пр. Ксенофонта.
9. Неділя — Про митаря й фарисея.

— **В РЯМЦЯХ АКЦІЇ УДК КРАКІВ НА ЗИМОВУ ДОПОМОГУ** відбудеться в суботу 8. лютого ц. р. в салі УОТ-„Просвіти", Адольф-Гітлер-Пляц 12/ІІ., рецитаторський вечір творів Марка Черемшини. — Рецитуватиме відомий наш рецитатор м-р Юліян Геник-Березовський на тлі спеціяльно зроблених стилевих декорацій проф. Марії Гарасовської-Дачишинової. Початок точно в год. 19.15. — Підчас виголошування рецитацій на салю нікого не впускається.

— **УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР ҐЕН. ҐУБЕРНАТОРСТВА**, що його заснували при прихильній підтримці ҐЕНЕРАЛЬНОГО ҐУБЕРНАТОРА Д-РА ФРАНКА, виступить уперше з концертом в Берліні у второк, 11. лютого 1941, в год. 18-ій, у Бетовензаль. Хор, зложений з 24-х співаків у національних одягах, під проводом дириґента Володимира Божика, відспіває українські народні, чумацькі й козацькі пісні, думки й баляди. — („Кракавер Цтґ.", ч. 29 з 7. ІІ. 1941).

— **СЕКЦІЯ РЕМІСНИКІВ ПРИ УДК У КРАКОВІ** відбула дня 4. ц. м. свої чергові сходини. Інж. Бродович, представник УЦК, відкрив ці сходини, зясовуючи орґанізацію Секції. Голова Секції Оршак привітав присутніх і візвав до праці та орґанізування. Від УДК палкою промовою привітав голова УДК д-р В. Загайкевич і побажав успіхів у праці. Д-р П. Лисяк виголосив реферат, у якому переповів історію українського ремісничого стану від найдавніших часів, аж до сьогодні. Після живої дискусії, що в ній забирали голос поодинокі члени, як Петрів і ін., закінчено ці сходини. Праця в секції ремісників повинна піти живішим темпом.

— **КОНЦЕРТ КОЛЯДОК І ЩЕДРІВОК.** Заходом УДК у Кракові, відбудеться в неділю, 9. ц. м., концерт щедрівок і колядок при співучасті проф. Віктора Андрієвського, м-ра Геник-Березовського та хору »Сурма«. — Початок в год. 18-ій, саля УДК при вул. Льоретанській, ввесь прибуток на Зимову Допомогу.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ. Українці інжиніри-архітекти, рисівники, адміністраційні урядовці та машиністки найдуть негайно працю в більшому німецькому підприємстві на терені Ґен. Ґубернаторства. Вимоги: знання німецької мови, обовязково для урядовців і машиністок, для інших побажане. Зголошених, які перебувають у таборах переселенців, звільниться. Зголошення враз з життєписом, потвердженим УДК та відписами свідоцтв слати до УЦК — Відділ Праці під шифрою 183. Зі зголошеннями треба спішитися, бо справа дуже пильна.— Український Центральний Комітет — Керманич Відділу Праці й Суспільної Освіти.

ПРИГАДКА. Всім УДК і їх Районовим Делеґатурам на терені Люблинської Области пригадуємо, що вишкільний курс для культурно-освітніх працівників Холмщини й Підляшшя відбудеться у Замості, в днях від 10. до 22. лютого. 1941 р. — Кількість курсантів зголосити негайно до УДК в Замості, вул. Костюшка 5/І., або телефоном: Замостя, тел. 105 (канцелярія д-ра Б. Карпевича). — Відділ Культ. Праці при УЦК.

В адміністрації „Краківських Вістей" (діл оголошень) є до відібрання такі листи: Леонід Зарік, Григорій Клюк, Карольчук Михайло, „Збут", „Юрко", Управа Шоферської Школи, Холм, Грім Юрій, Проф. Данило Керничний, „Пристійна", „Сяніччина", „Деревопромисл" (11 листів), „Релігійний" ч. 2201 (5 листів), „1656", „1684 Д. л.", „Здібна", „Чесність", Франц Шмідт від брата Івана. Листи можна відібрати впрост в Адміністрації, або прислати значки на пересилку. 1—3

Малий фейлєтон

В обороні безборонних

Зібралася в одній ждальні, як то кажуть, кумпанія невеличка, але чесна.

Замість балакати собі про погоду, чи про що, чи взагалі сидіти маком, оці темні типи давай атакувати безборонних, дівчаток. Очевидно, язиками.

— Прошу вас, — каже один тип, — я дивлюсь, а вона починає зачіску собі робити. Розумієте, стоїть дівка за буфетом, тут хліб, там ковбаса, тут масло, а вона гребінь кладе поміж продукти. Кров ударила мені до голови. Ну, й дав же я їй научку...

— Пхі... — говорить другий. — Це ще нічо... Я бачив недавно, як одна за буфетом у нову суковку переодягалася, примірювала...

— Та вони собі з нас узагалі мало що роблять... — підюджує третій тип. — Ану, спробуйте нпр. стояти в „хвості". Ще як ви собі красунь, джиґун, то ще як так, але звичайному смертельникові, то... пожди, брате...

— А що ви скажете на те, що мені трапилось в одній крамниці? — починає ще якийсь аґітатор темних сил. — Стою, розумієте, в „хвості" й запримічую, що воно не йде так, як слід. Звертає чоловік увагу панянці з-за ляди, а вона в крик. Мовчати, каже, мені. Слово по слові й вона гульк з-за ляди, та до мене. Приказує мені негайно вилеґітимуватися перед нею...

— Ну, й дав би я їй леґітимацію! — гукає котрийсь із типів, а за ним хором гуде ціла кумпанія. — Таку би на мак стерти...

— — — — — — — — —

Я, борони Боже, не належав до тієї кумпанії й був тільки поневільним свідком цілої тієї балачки.

Ясно, що можна було дати добру научку цим демаґоґам. Можна було як на долоні виказати безосновність цих усіх напастей. Мала дитина знає, що все й усюди треба дбати про свою причіску. На те й суконка, та ще й нова, щоб її надягати, примірювати, тощо. Ясно, що як хтось, скажім, джиґун, красунь, то його швидше треба полагодити. Взагалі все те й багато іншого така панянка краще знає від усяких непокликаних клієнтів. Вже вона сама краще знає, що, куди й як...

Проте я не обізвався, ні словом. До таких демаґоґів не було чого обзиватися. Ані їх не переконаєш, ні дівчаткам від цього не було б користі.

Тут треба, на мою думку, радикальніших заходів.

Найкраще було б, гадаю, озброїти панянок, ось так, як міліцію.

Адже хіба зовсім інакше була би вийшла ця притичина з леґітимацією тоді, коли ця панянка була би мала прим. шаблюку чи револьвер.

— Леґітимація! — і панянка тиць під ніс цьому нахабі дуло бравнінґа.

Не бійтеся, не стало б тоді в нього охоти пискувати до безборонного дівчатка, ні! Го-го! Так би терпляче слухав, такий був би маленький, малесенький...

ШУМ.

Зі спорту

МАЛЮХ — УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ ПЕРШУН.

Зимовий спорт серед українського населення.

НІМ. ПЕРЕМИШЛЬ, 6. ІІ. — Також і українці в цих зимових тижнях займаються дуже ревно своїм спортом. Вечорами та особливо при кінці тижня видно громадки з лещетами, що йдуть на прогульки в терен.

Українці намагаються створити при УСК „Сян" гаківкову секцію. Є грачі та площа, бракує тільки фінансових засобів, щоб дати відповідний виряд цій секції. Чи цього року здійсниться цей плян — покажеться.

Під цю пору розвивається тільки лещетарський спорт. Переведено змагання за першенство в довгих бігах у Валяві. Траса вела зі старту крізь Журавицю й Вишатичі назад до Валяви. Довга на 15 км. траса була незвичайно важка й ставила до змагунів великі вимоги. Перший зпоміж 16 змагунів був Малюх з Вишатич, у часі 1:99, далі прийшли Бреґен у часі 1:95 і Шумейда в часі 1:95:30.

Також українське юнацтво перевело господарський далекий біг, для заавансованих лещетарів на 15 км., для початківців на 5 км.

Другі змагання за господарське першенство в далекому бігу відбудуться 16. лютого в Команчі біля Лупкова.

(Марин. — „Кракавер Цтґ." ч. 28 з 1941 р.)

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ ХОЛМЩИНИ.

Дня 2. лютого ц. р. в Холмі відбулися лещетарські змагання за першенство холмської области. При поганій погоді, браку лещетарського виряду, на старті змагань стануло 30 змагунів і 3 змагунки. Крім Холму, змагунів прислали: Курінь Молоді — Люблин (8 змагунів, 1 жінка) і Курінь Молоді — Володава (1 змагун). Змагання відбулись у 5 конкуренціях: біг 12 км. мужчин понад 18 літ, біги юнаків: 6 км. 16—18 літ, 4 км. 12—16 літ і 2 км. до 12 літ, біг жінок 4 км.

Найчисленніше був обсаджений біг 12 км. Стартувало в ньому 16 змагунів у 3 дружинах. В дружиновому точкуванні перемогла дружина Куреня Молоді в Холмі, добуваючи 42 точки (в складі: Вірлик, Лелек, Ленець), перед Куренем Молоді з Люблина й українською ґімназією в Холмі. Індивідуально переміг Вірлик (К. М. Холм) у часі 1.48,42 перед Лелеком 1.49,26 і Ленцем 1,50.28 (оба К. М. Холм). Біг 6 км. виграв Тиктор (Техн. Школа) 53,31 перед Калиняком (Техн. Школа) 55,45 і Кравзом (Ґімназія) 58,02. — Біг 4 км. виграв Малюжинський 32,54 перед Мандзюком 34,21 і Спаком, усі з ґімназії. — Біг 2 км. виграв Жук 15,42 перед Ковалюком, оба з ґімназії. — Біг 4 км. жінок виграла Малиняк (ґімназія) 40,15 перед Н. Марків (К. М. Люблин) і Гошовською (ґімназія).

Прикрий вітер і недокладно виміряна траса не дозволили осягнути кращих часів. Змагуни виказали надзвичайний гарт і завзяття. На 33 змагунів лише 3 не скінчило бігу. Були випадки, що змагуни мали дефекти на 8—10 км., але кінчили біг на одній лещеті. Тих завзятих спортовців публика вітала гучними оплесками.

На закінчення змагань відбулося прочитання вислідів і роздача нагород. Для всіх переможців припали нагороди уфундовані сотн. Дмитренком з Варшави, „Українським Мистецтвом" — Краків і „Українським Видавництвом". Поміж цінними нагородами була м. ін. „Історія України" Аркаса, що її дістала п. Малиняк за перемогу в бігу на 4 км. Перед прочитанням вислідів відбувся короткий реферат В. Штуля про значіння спорту. Відтак відбулася спільна вечеря для змагунів і товариський вечір.

Орґанізаторам імпрези, в першій мірі проф. А. Антоновичеві, належиться признання, а подяка за справність змагань — головному судді, п. інж. Ракові з Люблина.

В. Василенко.

Короткі вістки

— **НАД ЕСПАНСЬКОЮ** провінцією Леон появився у чималій висоті анґлійський запоровий бальон. Металева линва, що звисає, заподіяла багато шкоди.

— **ПРЕЗИДЕНТ** міста Будапешту д-р Шенди відвідав німецького міністра внутрішніх справ д-ра Фріка. Приявний був при цьому президент Берліна Штеґ.

— **У РУМУНСЬКОМУ** міністерстві освіти іменували державним підсекретарем проф. Йона Сонду.

— **ДО БЕРЛІНА** прибула на довший побут, на запросини шефа німецької порядкової поліції, ґен. Даліґе, делеґація старшин данської поліції під проводом шефа данської поліції, дир. Даля.

— **СЛОВАЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ** прийняв в четвер на святочному засіданні одноголосно проект закону у справі приступлення Словаччини до пакту трьох великодержав.

— **В АНҐЛІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ** посли ставили запити щодо самостійної політики Австралії супроти Ніппону. (Недавно австралійський міністр війни заявив був, що Австралія не має ніяких спірних справ з Ніппоном). Ці побоювання анґлійських послів дуже характеристичні для панічного настрою анґлійців в обличчі розвалу їхньої імперії.

— **В БІЛГОРОДІ** помер болгарський посол Стоілов.

— **АНҐЛІЙСЬКИЙ КАНЦЛЕР СКАРБУ**, Кінслей Вуд домагатиметься від палати громад дальшого кредиту у висоті 1 міліярда фунтів стерлінґів.

ОГОЛОШЕННЯ

При всяких оголошеннях, що їх надсилають до Адміністрації для вміщення в часописах, треба надсилати одночасно належитість та подати, чи оголошення має бути вміщене в ЩОДЕННИКУ „Кр. Вісті" чи ТИЖНЕВИКУ, чи, може, в ОБОХ часописах.

Дрібні оголошення

Німецьке Тов. Обезпечень „Silesia", представник для українців в Ген. Губернаторстві **інсп. Козій Степан**, Краків, вул. Крупніча 22, м. 6. — Конто „Українбанку" в Кракові. Переводить обезпечення **від вогню, вломy цивільно-правної відповідальности, самоходової правної відповідальности, нещасливих випадків, транспортів.** 457 17-21

КОНКУРС.

Цим розписуємо конкурс на:

1. **Технічного управителя фабрики лімоняди й содової води.**

Вимоги:

а) Посвідка самостійного ведення такої фабрики, евентуально довша праця в ній; б) Скінчена найменше середня освіта; в) Поручення від установ або знаних громадян про національну і моральну вартість кандидата.

2. **На двох організаторів-люстраторів.**

Вимоги:

а) Скінчена найменше середня освіта; б) Посвідка відбутих курсів організаційно-люстраторських і практики; в) Поручення знаних кооператорів.

3. **Секретаря.**

Вимоги:

а) Скінчена найменше середня освіта; б) Добре володіння німецькою мовою в письмі і слові; в) Довша практика в канцелярії; г) Поручення від знаних громадян, найкраще кооператорів.

Платня для всіх після умови. Подання разом з перебігом життя і посвідками слати найдалі до 20. лютня 1941 р. на адресу: Повітовий Союз Кооператив „Пробоєм" в Грубешеві вул. Пілсудського ч. 50. **Дирекція.**

612 3—3

Королишин Василь, Сталяг VIII. Б. з Підбіря, повіт Рогатин, зістав звільнений з полону 2. II. 1941 р. на реклямацію. Особу, котра мене реклямувала — як також знайомих друзів з рідних сторін, прошу подати мені адресу на: Краків, Коперника 22. 670 1—1

Осип Медведюк і Осип Куць з Конева, повіт Добромиль, відізвіться на адресу: Копит Микола, — Stalag X. A. Gefangenennummer 4472. 671 1-1

Меляни — Максим і Олесько, — відізвіться на адресу: Володимир Гадо, Gefangenennummer 5471 Stalag X. A. 672 1-1

Ірину Берез з Перемишля — пошукує Святослав Лизан, Dorf-Immensen über Kreiensen. 673 1-1

Друзі і знайомі зі села Білого, повіт Чортків — відізвіться на адресу: Вівчарик Осип, — Krg. Arb. K-do 518, Greiz, Werberstr. 12. (Thür.). 674 1-1

Адвокатський аплікант з добрим знанням німецької мови, здібний самостійно вести адвокатську канцелярію, знайде працю. Зголошення в УЦК. Прав. Секція, Краків, Зелена 26. 675 1—1

ПОДЯКА.

Український Допомоговий Комітет у Кракові складає подяку ф-мі „Бескид" С-ка з обм. відп. уд. у Криниці, за дар у виді 50 штук нотесиків для дітей на св. Миколая.

676 1-1 **Український Допомоговий Комітет.**

Пошукую Івана Рудкова з Саранчук, повіт Бережани, повідомити на адресу: Карась Михайло, — Gefangenennummer 10956, Stalag IX. C. 678 1-1

Друзі і знайомі зі села Дуліби, повіт Стрий, відізвіться на адресу: Семен Каспер, Gefangenennummer 7502, Stalag IV. A. 679 1-1

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА КОМІСОВА КРАМНИЦЯ
Краків, Адольф Гітлер-Пляц 12. — Тел. 143-13.

продає

футра мужеські і жіночі, вбрання, рагляни, суконки, дивани і килими, приймає в коміс усякі речі. — Продає скоро. 603 1-1

СЛОВНИКИ, САМОУКИ, ТРИЗУБИ І ВІДЗНАКИ,

та всякого роду літературні і наукові твори, шкільні підручники, мапи, образи і портрети, українські листівки (Ждаха, „Січові Стрільці" О. Куриласа, „Гайдамаки", козацькі типи й інш.), цілі бібліотеки і книгозбірні висилає

КНИГАРНЯ Т. САВУЛИ,

WIEN, RIEMERGASSE 2.

Великий катальоґ висилаємо даром.

677 1—2

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол. 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: **Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.**

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": **Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.**

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: **Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва** Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини на чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. Курс 1 нім марки 2 злоті; 1 чеської корони 20
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. **Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.**

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. 230-39
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79